

ОПЕРАТИВНА ІНФОРМАЦІЯ
(за матеріалами інтернет-версій друкованих ЗМІ та онлайн-медіа)

24.04.2025

Зміст:

(Натисніть на заголовок для переходу на текст)

Загальні питання

[Укрінформ. – 2025. – 23 квіт. У справі підміни таблиці на могилі УПА на горі Монастир поки нікого не затримали – польська поліція. – Інф.](#)

[Укрінформ. – 2025. – 23 квіт. МКСК: Україна співпрацює з правоохоронцями Польщі щодо провокативної таблички на могилі воїнів УПА. – Інф.](#)

[Інтерфакс-Україна. – 2025. – 23 квіт. Міністри культури України і Польщі рішуче засудили акт вандалізму щодо українських місць пам'яті у Польщі – спільна заява. – Інф.](#)

[День. – 2025. – 23 квіт. У селі Пужники на Тернопільщині у четвер почнуть ексгумацію: у МКСК відзначили її роль для України та Польщі. – Інф.;](#)
[Укрінформ. – 2025. – 23 квіт. Ексгумація в Пужниках є елементом спільного порозуміння України та Польщі – Наджос. – Інф.](#)

[Україна молода. – 2025. – 23 квіт. На Пагорбі Слави у Львові розпочали ексгумацію радянських поховань, фото. – Здоровило Т.; Village Україна. – 2025. – 23 квіт. Радянські поховання з Пагорба Слави у Львові переносять на інше кладовище. – Гриненко В.](#)

Інформаційний суверенітет та інформаційна безпека України

[Українська літературна газета. – 2025. – 23 квіт. «Репортери без кордонів» попереджають про ризик призупинення роботи «Радіо Свобода» в розпал російського вторгнення. – Інф.](#)

Подолання наслідків русифікації та тоталітаризму

[Укрінформ. – 2025. – 23 квіт. Чиїми іменами називати вулиці: Винниченко – тест на історичну пам'ять. – Скуратівська Я.](#)

[Україна молода. – 2025. – 23 квіт. Одесу «прикрашатимуть» російські діячі: міськрада не перейменуватиме вулиці. – Здоровило Т.](#)

Мовні питання

[Україна молода. – 2025. – 23 квіт. Українська під загрозою: мовний омбудсмен розкритикував законопроект щодо профосвіти. – Здоровило Т.](#)

Музика

[Укрінформ. – 2025. – 23 квіт. У Гельсінкі з благодійним концертом виступить Національна капела бандуристів України. – Інф.](#)

[NV. – 2025. – 24 квіт. Monatik, Океан Ельзи і Kola. У Києві оголосили переможців музичної премії YUNA 2025. – Інф.](#)

[NV. – 2025. – 23 квіт. Чарт BBC Radio. Названі найкращі пісні Євробачення XXI століття і серед них три українські. – Інф.](#)

Кіномистецтво. Кінопрокат

[Вечірній Київ. – 2025. – 23 квіт. У столиці стартував фестиваль історичного кіно «Поza часом»: програма. – Катаєва М.](#)

[Укрінформ. – 2025. – 23 квіт. В Україні розпочалися зйомки сімейного комедійного фентезі. – Інф.](#)

[NV. – 2025. – 23 квіт. Учасниці віком 50+. В Україні триває показ фільму про харківську команду з черлідінгу «Nice Ladies». – Інф.](#)

[День. – 2025. – 23 квіт. У Будапешті 28 квітня відбудеться спеціальний показ художнього фільму «Буча». – Інф.; Укрінформ. – 2025. – 23 квіт. У Будапешті відбудеться спецпоказ фільму «Буча» за участі сценариста стрічки. – Інф.](#)

Література

[Українська літературна газета. – 2025. – 23 квіт. Лауреатом премії Drahomán Prize за 2024 рік став фінський перекладач Ееро Балк. – Інф.; Укрінформ. – 2025. – 24 квіт. Лавреатом премії Drahomán Prize-2024 став фінський перекладач Ееро Балк. – Інф.](#)

[Українська літературна газета. – 2025. – 23 квіт. Видавництво «Основи» випустить оновлене англomовне видання «Катерини» Тараса Шевченка з перекладом Віри Річ. – Інф.](#)

[NV. – 2025. – 23 квіт. «Складно викидати книжки». Оксана Забужко відповіла, що зробила з російською класикою у своїй бібліотеці. – Інф.](#)

Охорона культурної спадщини

[Вечірній Київ. – 2025. – 23 квіт. Як зберегти культурну спадщину: у столиці обговорили проблеми захисту пам'яток. – Галух О.](#)

[Village Україна. – 2025. – 23 квіт. У Києві оцифрували середньовічну плиту з рельєфом вершника. Оригінал – у Михайлівському монастирі. – Головань Д.](#)

[Укрінформ. – 2025. – 23 квіт. На Вінниччині «Паланську печеню» визнали елементом нематеріальної культурної спадщини. – Інф.](#)

Нацменшини. Закордонні українці

[Укрінформ. – 2025. – 24 квіт. У парламенті Британії відкрили виставку, присвячену Голодомору. – Інф.](#)

[Укрінформ. – 2025. – 24 квіт. У Вільнюсі вшанують жертв Чорнобильської трагедії та проведуть акцію на підтримку України. – Інф.](#)

[Укрінформ. – 2025. – 24 квіт. У Загребі стартує четвертий конкурс дитячих](#)

малюнків «Моя Україна – це я!». – Інф.

Міжнародне співробітництво

Укрінформ. – 2025. – 23 квіт. У Національній бібліотеці України для дітей відзначили День національного суверенітету та дітей Туреччини. – Інф.

Загальні питання

Укрінформ. – 2025. – 23 квіт. У справі підміни таблиці на могилі УПА на горі Монастир поки нікого не затримали – польська поліція. – Інф.

Польська поліція веде розслідування у справі підміни таблиці на братській могилі вояків УПА на горі Монастир неподалік Перемишля на польсько-українському прикордонні. Про це у коментарі кореспондентові Укрінформу повідомила речниця поліції міста Любачів Підкарпатського воєводства Мажена Мрочковська. Як раніше повідомило регіональне польське видання Zlubaszowa, на братській могилі УПА з'явилася нова таблиця, «яка, ймовірно, є нелегальною». На підміненій таблиці написано, що в цьому місці поховані члени УПА, «відповідальні за терор і геноцид проти беззахисних поляків, українців та євреїв». Зловмисники також підмінили тризуб на надмогильному пам'ятнику на хрест. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3985044-u-spravi-pidmini-tablici-na-mogili-upa-na-gori-monastir-poki-nikogo-ne-zatrimali-polska-policia.html>

Укрінформ. – 2025. – 23 квіт. МКСК: Україна співпрацює з правоохоронцями Польщі щодо провокативної таблички на могилі воїнів УПА. – Інф.

Українська сторона співпрацює з поліцією та прокуратурою Польщі щодо провокативної таблички, що з'явилася на братській могилі воїнів УПА, що цвинтарному пагорбі в селі Монастир на Підкарпатті. Про це у розмові з медіа заявив заступник міністра культури та стратегічних комунікацій України з питань європейської інтеграції Андрій Наджос. «Я не можу коментувати дії Міністерства закордонних справ, але оскільки я перебуваю в цьому процесі, я знаю, що вже дипломати верифікують цю інформацію безпосередньо на горі Монастир. Вже встановлені робочі відносини з польською поліцією, з польською прокуратурою. У нас є розуміння, що ця плита, яка була встановлена, несанкціонована і має бути прибрана», – сказав він. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3985211-mksk-ukraina-spivpracue-z-pravoohoroncami-polsi-sodo-provokativnoi-tablicki-na-mogili-voiniv-upa.html>

Інтерфакс-Україна. – 2025. – 23 квіт. Міністри культури України і Польщі рішуче засудили акт вандалізму щодо українських місць пам'яті у Польщі – спільна заява. – Інф.

Міністр культури та стратегічних комунікацій України Микола Точицький і міністр культури та національної спадщини Республіки Польща Ганна Врублевська рішуче засуджують акт вандалізму, вчинений проти одного з українських місць пам'яті у Польщі, йдеться у спільній заяві, опублікованій на сайті українського міністерства. Вони підтвердили готовність і надалі працювати над зміцненням стратегічного партнерства і вирішенням проблемних питань шляхом діалогу і взаєморозуміння. Крім того, міністри підкреслили, що всі акти вандалізму щодо місць пам'яті та поховань

розслідують відповідні служби. Незаконно встановлені написи й позначки мають бути усунуті невідкладно. Докладно:

<https://interfax.com.ua/news/general/1066056.html>

День. – 2025. – 23 квіт. У селі Пужники на Тернопільщині у четвер почнуть ексгумацію: у МКСК відзначили її роль для України та Польщі. – Інф.; Укрінформ. – 2025. – 23 квіт. Ексгумація в Пужниках є елементом спільного порозуміння України та Польщі – Наджос. – Інф.

У селі Пужники на Тернопільщині 24 квітня розпочнуться ексгумаційні роботи щодо загиблих під час Другої світової війни. Про це у розмові з медіа заявив заступник міністра культури та стратегічних комунікацій з питань європейської інтеграції Андрій Наджос. Він зауважив, що роботи у Пужниках допоможуть обом сусіднім дружнім народам відновити історичну пам'ять і справедливість, а також ушановувати полеглих під час Другої світової війни. За його словами, йдеться не тільки про громадян Польщі, які поховані на території України, але й про громадян України, які поховані на території Польщі. Він зауважив, що Україна також планує провести роботи у Польщі. Заступник очільника МКСК додав, що сторони домовилися комунікувати про перебіг і результати ексгумаційних робіт на рівні міністрів культури двох країн. Докладно:

<https://day.kyiv.ua/news/230425-u-seli-puzhnyky-na-ternopilshchyni-u-chetver-pochnut-ekshumatsiyu-u-mksk-vidznachyly>

<https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3985189-na-ternopilsini-v-puznikah-zavtra-pocnut-eksgumaciu-u-mksk-vidznacili-ii-rol-dla-ukraini-ta-polsi.html>

Україна молода. – 2025. – 23 квіт. На Пагорбі Слави у Львові розпочали ексгумацію радянських поховань, фото. – Здоровило Т.; Village Україна. – 2025. – 23 квіт. Радянські поховання з Пагорба Слави у Львові переносять на інше кладовище. – Гриненко В.

У Львові 23 квітня розпочалися роботи з дослідження та ексгумації радянських поховань на території Пагорба Слави. Усі знайдені останки та надмогильні плити перенесуть на спеціально визначене місце до Голосківського кладовища. Про це повідомили на сайті Львівської міської ради. Триватимуть роботи приблизно два місяці. На Пагорбі є понад 220 індивідуальних поховань, чотири братські могили й імовірно могили агентів НКВС Миколи Кузнєцова (спецагента-ліквідатора) та майора Степана Путіна. «Війна пришвидшила багато процесів, зокрема щодо питання радянських військових поховань. Нещодавно ми завершили дослідження і ексгумацію з території колишнього марсового поля. Ми перепоховали близько 2 тис. останків людей з християнською повагою. І сьогодні розпочинаємо процес, коли забираємо останній маркер радянських поховань у Львові – поховання з Пагорба Слави», – повідомив керуючий справами виконавчого комітету Львівської міської ради Євген Бойко. Ексгумацію останків проводитимуть фахівці Меморіально-пошукового центру «Доля». Керівник Меморіально-пошукового центру «Доля» Святослав Шеремета заявив, що ексгумація цих

останків буде відбуватися прозоро із залученням усіх необхідних фахівців, зокрема антропологів, судмедекспертів, представників правоохоронних органів, прокуратури та інших, щоб потім не виникало питань, хто лежить у могилі, де написано «Кузнєцов». Довідково: Комплекс «Пагорб Слави» радянська влада почала будувати на вулиці Пасічній у 1945–1950-х. Сюди перепоховали червоноармійців і радянських партизанів, які загинули під час Другої світової війни, а також НКВСників. Останки Миколи Кузнєцова звідси двічі намагалися викрасти. Повернути тіло в Росію просили родичі спецагента. Докладно:

<https://umoloda.kyiv.ua/number/0/2006/189059/>

<https://www.village.com.ua/village/city/city-news/362097-radyanski-pohovannya-z-pagorba-slavi-u-lvovi-perenosyat-na-inshe-kladovische>

Інформаційний суверенітет та інформаційна безпека України

Українська літературна газета. – 2025. – 23 квіт. «Репортери без кордонів» попереджають про ризик призупинення роботи «Радіо Свобода» в розпал російського вторгнення. – Інф.

У розпал повномасштабного російського вторгнення в Україну міжнародна організація «Репортери без кордонів» (RSF) попередила про ризик призупинення мовлення української служби «Радіо Свобода» через припинення фінансування США. Про це йдеться в релізі RSF. «Радіо Свобода» є опорою вільної інформації в Україні та одним із ключових ресурсів, що висвітлює події на окупованих Росією територіях. Його журналісти розслідують воєнні злочини, скоєні Росією, окупацію та корупцію. Підтримувати їх – означає захищати право на незалежну інформацію в країні, що перебуває у стані війни. Вкрай важливо, щоб Конгрес США відновив це фінансування, необхідне для того, щоб вони могли продовжувати свою роботу», – сказала регіональна менеджерка RSF з питань України Полін Мофре. «Радіо Свобода» є одним з провідних незалежних медіа в Україні, минулого року воно отримало 433 млн переглядів у ютубі і 151 млн переглядів сторінок. Як пише RSF, згідно з опитуванням USAGM 2024 року, 92% його аудиторії довіряють виданню. «Радіо Свобода» входить до «білого списку» українських медіа, складеного Інститутом масової інформації (ІМІ). Докладно:

<https://litgazeta.com.ua/news/reportery-bez-kordoniv-poperedzhaiut-pro-ryzyk-pryzupynennia-roboty-radio-svoboda-v-rozpal-rosijskoho-vtorhnnennia/>

Подолання наслідків русифікації та тоталітаризму

Укрінформ. – 2025. – 23 квіт. Чиїми іменами називати вулиці: Винниченко – тест на історичну пам'ять. – Скуратівська Я.

«Пропозиція очільника Львівської ОВА перейменувати одну з центральних вулиць міста збурила дискусію: як оцінювати постаті українського минулого і чи варто перезапускати декомунізацію? ... Львів і соцмережі, ніби весняні хрущі, загуділи від пропозиції очільника Львівської ОВА Максима Козицького, який виступив із заявою щодо перейменування вулиці Володимира Винниченка – саме на ній розташоване приміщення обласної військової адміністрації. Це відносно новий прецедент та поворот у топонімічних

процесах. Він торкається не стільки декомунізаційних чи деколонізаційних процесів, а переключається на власне український історичний канон, як каже Володимир В'ятрович: «Ми маємо позбуватися в нашій топоніміці чогось чужого і штучно накиненого, але не намагатися під себе переформатовувати нашу історію і наше довкілля»... Чи сформована вже колективна пам'ять, чи на часі новий період декомунізації вже декомунізованих вулиць? Укрінформ розпитав двох активних учасників топонімічних змін. Це історик та народний депутат Володимир В'ятрович, колишній очільник Інституту національної пам'яті та ініціатор декомунізаційних процесів, і Богдан Тихолоз, директор Львівського національного літературно-меморіального музею Івана Франка, менеджер культури, музейник, літературознавець... «Я намагаюся не мати ставлень до скандалів, я маю ставлення до проблем. «Скандали – це тимчасові потрясіння, які минають і не впливають на реальність. А проблеми – це те, що потребує вирішення», – відповідає Богдан Тихолоз. Він вбачає головний посил започаткування дискусії у розташуванні вулиці: «Збурення виникло не тільки через особу Винниченка, його політичні кроки чи висловлювання щодо національно-визвольних змагань та ролі збройних сил. Важливу роль відіграє центральний статус самої вулиці». Мовляв, якби ця вулиця була на околиці, – навряд чи хтось би її чіпав, каже співрозмовник. Втім, військова адміністрація на вулиці діяча, який заперечував потребу війська, виглядає дивно... Володимир В'ятрович каже про те, що це небезпечна тенденція змінювати українські імена і базується на тимчасових явищах і недостатніх аргументах: «Ну по-перше, треба зрозуміти, що ми живемо в умовах, які зараз склались, а наступні періоди будуть інші і знову-таки прийдуть люди з іншими аргументами. Краще думати над аргументами, які стосуватимуться набагато тривалішого часу. Мені здається недоречним зараз про це говорити». Володимир В'ятрович погоджується, що переконання Винниченка у питанні відмови від військових структур УНР було політичною помилкою: «Так, це була його політична помилка і про це треба говорити, нагадувати. Як історик і політик, я знаю, що неможливо не робити помилок, займаючись політикою». На думку В'ятровича, «не потрібно, навіть шкідливо, якщо ми зараз з теперішніми своїми політичними оцінками, чи тим паче своїми політичними вподобаннями, почнемо розбиратися з діячами українського минулого. Так, вибачте, мало хто залишиться. Ми можемо висловити претензії майже до кожного: до Грушевського, за його надмірні соціалістичні вподобання, чи навіть радянське, до Скоропадського за його проросійську орієнтацію, яка в нього домінувала. Тому не варто такого робити». Володимир В'ятрович вважає, що ті аргументи, які нині звучать на користь перейменування «є недостатніми»... Володимир В'ятрович назагал говорить про те, що основні процеси з декомунізації топоніміки України вже практично завершені. Втім, у кожного міста свої і доволі непрості відносини з новою реальністю... Історик та політик переконаний, що «позбавляючись від російського імперського чи російського комуністичного, ми стаємо міцнішими, а позбавляючись від українського, навіть нам не дуже симпатичного минулого, – ми стаємо слабшими». Розпочавши такі дискусії, зазначає співрозмовник, ми можемо не

спинитись. «Я вважаю, що наявність дискусій – це абсолютна норма, – зазначає Богдан Тихолоз. – Дискусія свідчить, що суспільство здорове. Воно змінюється і росте. На якісь постаті воно дивиться іншими очима. І якщо громада розуміє, що не може себе асоціювати більше саме як спільнота із тими фігурами, про це треба говорити»...». Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3984918-ciimi-imenami-nazivati-vulici-vinnicenکو-test-na-istoricnu-pamat.html>

Україна молода. – 2025. – 23 квіт. Одесу «прикрашатимуть» російські діячі: міськрада не перейменуватиме вулиці. – Здоровило Т.

В Одесі згідно з рішенням топонімічної комісії міської ради залишаться незмінними назви 15 вулиць та 7 провулків, найменування яких пов'язано з російськими діячами. Про це 22 квітня повідомив телеграм ГО «Деколонізація. Україна». У відповіді на запит громадських діячів директор Департаменту культури та євроінтеграції Одеської міськради Іван Ліптуга зазначив, що за висновками топонімічної комісії ці вулиці не підпадають під дію законів про декомунізацію та деколонізацію. Це вулиці Гумільова, Блока, Купріна, Ахматової, Чуковського, Асташкіна, Бехтерева, Володі Дубініна, Кондрашина, Краснова, Левітана, Немировича-Данченка, Павла Шклярука, Собінова, художника Федорова. Провулки Глазунова, Врубеля, Малиновського, Павлова, Асташкіна, Воронцовський та Першотравневий. Докладно:

<https://umoloda.kyiv.ua/number/0/2006/189056/>

Мовні питання

Україна молода. – 2025. – 23 квіт. Українська під загрозою: мовний омбудсмен розкритикував законопроект щодо профосвіти. – Здоровило Т.

Тарас Кремінь, Уповноважений із захисту державної мови, заявив про ризики звуження застосування української мови в закладах профосвіти через новий законопроект «Про професійну освіту». Мовний омбудсмен стверджує, що деякі положення проекту закону «загрожують статусу української мови як єдиної державної». В останній версії законопроекту №13107-д йдеться про те, що мовою освітнього процесу в закладах професійної освіти є державна. Водночас автори документа пропонують дозволити проводити навчання мовами національних меншин, якщо на момент вступу таке бажання виявлять щонайменше вісім студентів і буде відповідне рішення засновника закладу. При цьому освітній процес у такому випадку можуть проводити лише мовами нацменшин, які є офіційними в ЄС. Однак законопроект не встановлює вимог до студентів, які можуть навчатися недержавною, зокрема щодо їхньої етнічної приналежності. Також у таких групах мають вивчати українську мову як окрему дисципліну в тому обсязі, який дозволить згодом володіти нею в професійній діяльності. «Якщо закон ухвалить у такому вигляді, достатньо 8 студентів, які захочуть навчатися іншою мовою – і вся група перейде на цю мову. Українська мова залишиться тільки окремим предметом», – пояснив працівник секретаріату мовного омбудсмена Ігор Спірідонов. Уповноважений

вважає, що ці норми «не відповідають» вимогам Конституції України та чинних законів, зокрема «Про освіту». Докладно:

<https://umoloda.kyiv.ua/number/0/2006/189053/>

Музика

Укрінформ. – 2025. – 23 квіт. У Гельсінкі з благодійним концертом виступить Національна капела бандуристів України. – Інф.

20 травня у столиці Фінляндії відбудеться благодійний концерт Національної заслуженої капели бандуристів України імені Георгія Майбороди. Концерт має назву «З Україною в серці». У виконанні капели звучатимуть відомі українські пісні. Виступ пройде в архітектурній перлині Гельсінкі – церкві Темппеліаукіо. Мета концерту – підтримка артистів капели й інших українських митців, які зазнали втрат через війну. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3985127-u-gelsinki-z-blagodijnim-koncertom-vistupit-nacionalna-kapela-banduristiv-ukraini.html>

NV. – 2025. – 24 квіт. Monatik, Океан Ельзи і Kola. У Києві оголосили переможців музичної премії YUNA 2025. – Інф.

Чотирнадцята церемонія вручення премії YUNA проходила у Жовтневому палаці у Києві 23 квітня. Серед переможців, зокрема, «Найкращий виконавець» – Артем Пивоваров; «Найкраща виконавиця» – KOLA; «Найкраща пісня» – alyona alyona & Jerry Heil «Teresa & Maria»; «Найкращий рок-гурт» – «Океан Ельзи». Докладно про інших переможців:

<https://nv.ua/ukr/kultura/muzichna-premiya-yuna-2025-spisok-peremozhciv-50508765.html>

NV. – 2025. – 23 квіт. Чарт BBC Radio. Названі найкращі пісні Євробачення XXI століття і серед них три українські. – Інф.

В очікуванні Міжнародного пісенного конкурсу «Євробачення» 2025 британська радіостанція BBC Radio 2 визначила список найкращих пісень «Євробачення», які з'явилися у XXI столітті. Чарт Your Ultimate 21st Century Eurovision Song очолила пісня «Space Man» британського виконавця Сема Райдера, який зайняв друге місце на Євробаченні 2022. Загалом до чарту увійшло 40 пісень, зокрема три пісні від представників України – «Dancing Lasha Tumbai» Верки Сердючки, з якою вона представляла Україну у 2007 році, опинилася на 11-му місці, Kalush Orchestra зі «Stefania» (2022) – на 29 місці, а Руслана з «Дикими танцями» – на 39-му. Докладно:

<https://nv.ua/ukr/life/evrobachennya/evrobachennya-2025-nazvani-naykrashchi-pisni-konkursu-u-xxi-stolitti-i-sered-nih-tri-ukrajinski-50508616.html>

Кіномистецтво. Кінопрокат

Вечірній Київ. – 2025. – 23 квіт. У столиці стартував фестиваль історичного кіно «Поза часом»: програма. – Катаєва М.

23–25 квітня в Київській фортеці відбудеться XI Міжнародний фестиваль історичного кіно «Поза часом». Цього року в програмі фестивалю

покажуть 11 документальних стрічок 2024–2025 років. Відкриє фільм «Остання зйомка» – найбільший аудіовізуальний меморіал про медійників і кінематографістів, які загинули під час російсько-української війни, що вшановує їхню пам'ять. А завершить стрічка «Планета Сковороди» про видатного філософа, що отримала Гран-прі 2021 року. У фільмі режисер Ігор Піддубний намагався відповісти на питання, чому Сковорода любив Слобожанщину і оспівував її у своїх творах. Особливістю цьогорічного фестивалю буде проведення тематичних дискусій. Учасники обговорюватимуть роль історичного документального кіно в Україні в умовах повномасштабної фази війни, особливості історичного біографічного кіно та коли сьогодення перетворюється на історію. Видання публікує програму фестивалю. Докладно:

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/111517/>

Укрінформ. – 2025. – 23 квіт. В Україні розпочалися зйомки сімейного комедійного фентезі. – Інф.

Розпочалися зйомки сімейного комедійного фентезі «Хрещатик 48/2» режисера Дмитра Авдєєва та продюсера Олексія Комаровського. Виробництвом стрічки займається IdeaFilms за підтримки Держкіно. Дистриб'юторами виступають UPHub та B&H Film Distribution. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3985040-v-ukraini-rozpocalisa-zjomki-simejnogo-komedijnogo-fentezi.html>

NV. – 2025. – 23 квіт. Учасниці віком 50+. В Україні триває показ фільму про харківську команду з черлідінгу «Nice Ladies». – Інф.

В українських кінотеатрах триває прокат документального фільму «Nice Ladies» про харківську команду з черлідінгу, наймолодшій учасниці якої 53 роки, а найстаршій – 77. Прем'єра стрічки відбулася на кінофестивалі DocuDays у Києві, а на великі екрани фільм вийшов 10 квітня. Режисерка стрічки – Марія Пономарьова. Вона у своїй роботі показала, як харківська команда ламає вікові стереотипи про черлідінг як спорт та людей, які ним займаються. Докладно:

<https://nv.ua/ukr/kultura/nice-ladies-film-pro-komandu-z-cherlidingu-uchasnicyam-yakoji-ponad-50-rokiv-pokazuyut-v-ukrajini-50508533.html>

День. – 2025. – 23 квіт. У Будапешті 28 квітня відбудеться спеціальний показ художнього фільму «Буча». – Інф.; Укрінформ. – 2025. – 23 квіт. У Будапешті відбудеться спецпоказ фільму «Буча» за участі сценариста стрічки. – Інф.

У Будапешті 28 квітня відбудеться спеціальний показ художнього фільму «Буча», знятого режисером Станіславом Тиуновим за сприяння Головного управління розвідки. Захід організовано посольством України в Угорщині спільно з мерією 9 району (Ференцварош) угорської столиці, міста-побратима української Бучі. Показ фільму покликаний стати не лише актом культурної співпраці між містами, а й виявом солідарності угорської громади з народом України. Після перегляду глядачі матимуть змогу поспілкуватися з одним зі сценаристів і продюсерів стрічки – Олександром Щуром, який

спеціально прибуде до Будапешта. У заході також візьмуть участь посол України в Угорщині Федір Шандор, мер району Ференцварош Крістіна Барані та представник Бучанської міської адміністрації. Докладно:

<https://day.kyiv.ua/news/230425-u-budapeshti-28-kvitnya-vidbudetsya-spetsialnyy-pokaz-khudozhnoho-filmu-bucha>

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3985051-u-budapesti-vidbudetsa-specpokaz-filmu-buca-za-ucasti-scenarista-stricki.html>

Література

Українська літературна газета. – 2025. – 23 квіт. Лауреатом премії Drahomán Prize за 2024 рік став фінський перекладач Ееро Балк. – Інф.; Укрінформ. – 2025. – 24 квіт. Лавреатом премії Drahomán Prize-2024 став фінський перекладач Ееро Балк. – Інф.

Лауреатом премії Drahomán Prize для перекладачів з української мови на мови світу за 2024 рік став фінський перекладач Ееро Балк. Ім'я переможця оголосили 23 квітня, у Всесвітній день книги та авторського права, під час урочистої церемонії, що відбулася в Києві у книгарні «Сенс». Про це повідомляє Український інститут книги. Ееро Балк / Eero Balk (Фінляндія) – перекладач з української мови на фінську. Цього року його номінувало на премію Товариство українців у Фінляндії з перекладом роману Євгенії Кузнецової «Драбина» (Видавництво Старого Лева, 2023). Минулого року Ееро Балк увійшов до короткого списку Drahomán Prize за переклад книжки Сергія Руденка «Бій за Київ». Оголосила переможця перша заступниця міністра культури та стратегічних комунікацій України Галина Григоренко, а вручила нагороду заступниця міністра закордонних справ України Мар'яна Беца. Докладно:

<https://litgazeta.com.ua/news/laureatom-premii-drahoman-prize-za-2024-rik-stav-finskyj-perekladach-eero-balk/>

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3985534-lavreatom-premii-drahoman-prize2024-stav-finskij-perekladac-eero-balk.html>

Українська літературна газета. – 2025. – 23 квіт. Видавництво «Основи» випустить оновлене англomовне видання «Катерини» Тараса Шевченка з перекладом Віри Річ. – Інф.

Видавництво «Основи» готує до друку оновлене англomовне видання «Катерини» Тараса Шевченка – з уже знайомими акварелями українського художника Миколи Толмачева та перекладом британської україністки Віри Річ. Докладно:

<https://litgazeta.com.ua/news/vydavnytstvo-osnovy-vypustyt-onovlene-anhlomovne-vydannia-kateryny-tarasa-shevchenka-z-perekladom-viry-rich/>

NV. – 2025. – 23 квіт. «Складно викидати книжки». Оксана Забужко відповіла, що зробила з російською класикою у своїй бібліотеці. – Інф.

Письменниця і літературознавиця Оксана Забужко дала велике інтерв'ю для YouTube-каналу «Жовті кеди» журналістки Юлії Борисок. Розмова зайшла

про домашню бібліотеку письменниці, і ведуча запитала, що Оксана Стефанівна зробила з російською літературою, яка стояла на її полицях. «Та нічого я не робила, як стояла, так і стоїть. Складні це почуття в людини, яка є книжником, не тільки за хобі, а й за фахом. Складні це почуття взагалі викидати книжки. Ти розумієш, який це продукт колективного труда. Крім всього іншого, ну чого їх викидати? Все-таки з фахової точки зору воно мені може знадобитись...», – пояснила Оксана Забужко. Під час розмови вона дала кілька мовних порад, прокоментувала використання фемінітивів, відповіла, якими словами лається, поговорила про мовну цензуру в 80-х роках тощо. Докладно:

<https://nv.ua/ukr/life/znamenitosti/oksana-zabuzhko-rozpovila-shcho-zrobila-z-rosiyskoyu-klasikoyu-v-domashniy-biblioteci-video-50508594.html>

Охорона культурної спадщини

Вечірній Київ. – 2025. – 23 квіт. Як зберегти культурну спадщину: у столиці обговорили проблеми захисту пам'яток. – Галух О.

23 квітня у столичній мерії відбувся круглий стіл, присвячений збереженню пам'яток в умовах війни та внутрішніх загроз. Захід став майданчиком для напрацювання рішень, спрямованих на збереження пам'яток, які руйнуються через російську агресію та недбалість недобросовісних власників. В обговоренні взяли участь представники міської влади, Міністерства культури та стратегічних комунікацій, поліції Києва, громадських організацій, комунального закладу «Центр консервації предметів археології», а також народні депутати. Відкрила захід заступниця голови КМДА, депутатка Київради Ганна Старостенко. «На жаль, пам'ятки страждають не тільки через російські обстріли, але й через недбалість чи навмисне доведення до руйнації. Так, серйозною проблемою є недосконале законодавство. Зокрема, через відсутність дієвих механізмів притягнення до відповідальності у занедбаному стані залишаються пам'ятки, такі як Гостиний двір, будинок Сікорського чи Національний художній музей. Такий стан речей неприпустимий», – наголосила Ганна Старостенко. Вона також зазначила, що успіх у збереженні культурної спадщини неможливий без двостороннього контролю – з боку влади та з боку громади. Вона також нагадала, що у серпні 2024 року за ініціативи столичної влади у Верховній Раді були зареєстровані два законопроекти, які передбачають посилення адміністративної та запровадження кримінальної відповідальності за руйнацію пам'яток, а також механізм примусового викупу об'єктів у комунальну власність. Парламент ухвалив ці документи у першому читанні та не поспішає затвердити їх у цілому. Своєю чергою директорка Департаменту охорони культурної спадщини КМДА Марина Соловійова окреслила основні виклики, з якими зіштовхуються столичні пам'яткоохоронці. Вона також вважає за потрібне перейняти досвід європейських країн і надати місцевим владам право передавати в оренду на 20–30 років об'єкти культурної спадщини. За умови, що орендар зобов'язується провести реставрацію пам'ятки протягом короткого терміну, сплачуючи в цей період ринкову вартість оренди, а після реставрації – 1 гривню. Народна депутатка, представниця комітету

Верховної Ради з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування Ганна Бондар зазначила, що парламент сьогодні більше уваги приділяє законопроектам, що пов'язані з обороною та соціальним захистом населення. Втім, вона висловила сподівання, що напрацьовані разом зі столичною владою зміни невдовзі винесуть на розгляд парламенту у другому читанні. Докладно:

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/111538/>

Village Україна. – 2025. – 23 квіт. У Кисві оцифрували середньовічну плиту з рельєфом вершника. Оригінал – у Михайлівському монастирі. – Головань Д.

У Михайлівському золотоверхому монастирі оцифрували середньовічну кам'яну плиту з рельєфним зображенням вершника, повідомили в ГО «Україна Інкогніта». Тепер цифрову копію можна переглянути у віртуальному музеї, а саму плиту – наживо в музеї Михайлівського золотоверхого монастиря. Пливу знайшли археологи у 1997 році. Вона лежала зображенням донизу й тривалий час використовувалась як звичайна мостова. Дослідники припускають, що на ній зображена сцена чуда святого Євстахія. Докладно:

<https://www.village.com.ua/village/city/city-news/362075-u-kievi-otsifruvali-serednovichnu-plitu-z-relefom-vershnika-original-nbsp-ndash-u-nbsp-mihaylivskomu-monastiri-nbsp>

Укрінформ. – 2025. – 23 квіт. На Вінниччині «Паланську печеню» визнали елементом нематеріальної культурної спадщини. – Інф.

На Вінниччині технологію приготування традиційної страви села Красненьке Іллінецької громади – «Паланської печені» включили до обласного переліку елементів нематеріальної культурної спадщини. Про це повідомила провідна методистка Вінницького обласного центру народної творчості з питань нематеріальної культурної спадщини Марія Моторна. Експертна рада ухвалила рішення про внесення технології приготування цієї печені до обласного переліку елементів нематеріальної культурної спадщини 17 квітня. Це перший з елементів НКС, внесений Іллінецькою громадою. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3985194-na-vinnicini-palansku-pecenu-viznali-elementom-nematerialnoi-kulturnoi-spadsini.html>

Нацменшини. Закордонні українці

Укрінформ. – 2025. – 24 квіт. У парламенті Британії відкрили виставку, присвячену Голодомору. – Інф.

У стінах парламенту Великої Британії відбулося відкриття виставки, присвяченої Голодомору 1932–1933 років – геноциду українського народу, вчиненого тоталітарним радянським режимом. Про це у Фейсбукі повідомило посольство України у Сполученому Королівстві. Мета експозиції – не лише зберегти пам'ять про одну з найтрагічніших сторінок в історії України, але й донести до міжнародної спільноти історичну правду та витоки нинішньої російської агресії. Виставка триватиме до 28 квітня. Під час відкриття відбулася

тематична панельна дискусія за участі представників британського уряду та парламенту, наукових та експертних кіл, дипломатів і громадських діячів. Спікери у своїх ґрунтовних виступах провели важливі паралелі між історичними подіями та викликами, з якими Україна стикається сьогодні. Посольство подякувало тим країнам, які вже визнали Голодомору геноцидом українського народу, та закликала інших підтримати це рішення. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3985410-u-parlamenti-britanii-vidkrili-vistavku-prisvacenu-golodomoru.html>

Укрінформ. – 2025. – 24 квіт. У Вільнюсі вшанують жертв Чорнобильської трагедії та проведуть акцію на підтримку України. – Інф.

Посольство України в Литві запросило громаду на дві важливі події, які відбудуться у Вільнюсі 26 квітня – комеморативний захід до 39-х роковин аварії на Чорнобильській АЕС та акцію солідарності з Україною. Біля пам'ятника «Чорнобильська мати» в Парку Сапег відбудеться урочисте вшанування пам'яті жертв однієї з найбільших техногенних катастроф в історії людства. Учасники згадають героїв, які пожертвували життям, рятуючи світ від ще масштабнішої біди. Одразу після цього у Меморіальному комплексі Тускулене розпочнеться акція на підтримку України під назвою «Зустрінемося, щоб повернути світло!». У рамках події вже вчетверте відбудеться символічний посів соняшників – символу миру та надії. Завершальною подією стане перегляд художнього фільму «Буча». Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3985471-u-vilnusi-vsnuut-zertv-cornobilskoj-tragedii-ta-provedut-akciu-na-pidtrimku-ukraini.html>

Укрінформ. – 2025. – 24 квіт. У Загребі стартує четвертий конкурс дитячих малюнків «Моя Україна – це я!». – Інф.

У хорватській столиці оголошено початок четвертого конкурсу дитячих малюнків «Моя Україна – це я!», який об'єднує юних українців та українок навколо любові до рідної землі через творчість. Про це у Фейсбучі повідомила координаторка конкурсу Людмила Сидоренко. Прийом робіт триватиме з 24 квітня до 30 вересня. Подати свою роботу можна, заповнивши онлайн-форму. Конкурс організовує парафія Святих Кирила і Методія м. Загреб за підтримки посольства України в Республіці Хорватія та посольства України у Литовській Республіці. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3985115-u-zagrebi-startue-cetvertij-konkurs-ditacih-malunkiv-moa-ukraina-ce-a.html>

Міжнародне співробітництво

Укрінформ. – 2025. – 23 квіт. У Національній бібліотеці України для дітей відзначили День національного суверенітету та дітей Туреччини. – Інф.

У Національній бібліотеці України для дітей 23 квітня відзначали День національного суверенітету та дітей Туреччини у рамках співпраці з Посольством Турецької Республіки в Україні та Інститутом Юнуса Емре – Центром турецької культури в Києві. На урочистості завітали почесні гості:

Надзвичайний та Повноважний Посол Турецької Республіки в Україні М. Левент Більген, директор (координатор) Центру турецької культури «Інститут ім. Юнуса Емре в Києві» Алі Огузхан Юксель, координатор освітніх програм Інституту ім. Юнуса Емре в Києві Імран Іпек, секретар центру турецької культури Анастасія Айворонська, Координатор програм Турецького агентства зі співробітництва та координації (ТІКА) в Україні Ях'я Кемаль Тунджа та ін. Докладно:

<https://litgazeta.com.ua/news/u-natsionalnij-bibliotetsi-ukrainy-dlia-ditej-vidznachyly-den-natsionalnoho-suverenitetu-ta-ditej-turechchyny/>

Випуск підготувала Рудіч О. А,
завідувачка сектору оперативного інформування
та розповсюдження інформації Інформцентру з питань культури та мистецтва;
тел.: 425-23-26
електронна адреса: infocenter@nplu.org
info_nplu@ua.fm